

V.l.n.r.: Jo Hennen (molenaar in opleiding), Johan Saes (account manager Boonstoppel Verf) en Piet Heldens (molenaar)

De Windlust in volle glorie anno 2007

Uit de as herrezen

In het Noordlimburgse buurtschap Roeven (gemeente Nederweert) staat nu één van de mooiste korenmolens van de regio. Maar voor het zover kwam, moest molen Windlust letterlijk en figuurlijk uit de as herrijzen. Een cruciale rol was daarbij weggelegd voor de schilders die de Windlust tot in het kleinste detail haar oude glorie hebben teruggeven.

TEKST
WIM SCHOUTEN

De ontvangst in de bescheiden molenaarsruimte is op zijn Limburgs. Met koffie en vlaai, uiteraard. Geen gewone vlaai, maar één waarop met slagroom een molensteen is aangebracht. Molenaar Piet Heldens (56) vindt het een gebaar dat past bij de Windlust. 'De gehele wederopbouw van deze molen is met héél veel liefde en met veel oog voor detail gedaan. Daarom staat ze er nu weer zo mooi bij, hè. Een paar weken geleden zijn de schilders geweest. Ik heb tegen ze gezegd, "Repareer wat u tegenkomt, met al uw vakmanschap." Het was prachtig om te zien met hoe veel plezier en toewijding ze dat deden.'

Het spreekt voor zich dat de schilders het niet alleen met de inspirerende woorden van molenaar Heldens hoefden te doen. Ze konden voor hun werkzaamheden terugvallen op een 15 pagina's dik, uitermate gedetailleerd verfplan van Boonstoppel Verf. Een firma die, als het op monumentaal werken aankomt, liever niet over één nacht ijs gaat. Boonstoppel is onderdeel van de multinational SigmaKalon, bekend van bijvoorbeeld Histor. En inmiddels heeft het merk, zeker in Zuid-Nederland, een goede naam opgebouwd met het geven van verfadvisen bij restauraties.

In brand gestoken door 'de Duitsers'

De Windlust is één van de drie korenmolens die de gemeente Nederweert nog rijk is. De molen werd in 1872 gesticht door ene Jacobus Bruekers en maalde jarenlang met ijzeren discipline het graan voor de boeren uit de wijde omtrek. Tot dat op 5 oktober 1944 de oorlog genadeloos toesloeg. Duitse stoottroepen staken de molen in brand en de Windlust brandde geheel uit. Waarna de molen in 1947 definitief werd ontmanteld. Nog vele tientallen jaren lang zouden de automobilisten vanaf de A2

de grillige vormen van de geteisterde molenromp in het Noordlimburgse landschap kunnen zien staan, als een verwaarloosd en vergeten monument van een verloren tijd. Tot dat één man zich het lot van de Windlust aantrok. Zijn naam: de heer J.M. Stassen, notaris te Weert. Molenaar Piet Heldens wijst naar een paar klompen dat onder het tafeltje in de molenaarsruimte staat. 'Dat zijn de klompen van meneer Stassen, mijn oude baas. Die blijven hier staan zolang ik molenaar ben. Want wat die man heeft gedaan, dat is gewoon ongelooflijk! Hij kocht de molen in 1979 en heeft haar helemaal zelf herbouwd, met zijn eigen centen en zonder een cent subsidie... In 1993 was hij klaar. Daarom heeft hij ook die oorkonde [wijst naar een ingelijst document aan de wand] gekregen van de stichting Molengiftenfonds voor Vernuft en Volharding. Hij deed alles zelf. Het gras maaien, de heg knippen, maar ook onderdelen voor de molen opzoeken. Het hele binnenwerk is nieuw, maar de molenas komt bijvoorbeeld van een opgeruimde molen uit Groningen. Ja, het was voor meneer Stassen pure ontspanning. Dankzij hem - en zijn familie - draait de molen weer als vanouds. En zo hoort het ook. Want een molen moet wel wat te doen hebben, hè.'

Verf, vervuiling en vogelpoep

Een in weer en wind draaiende molen krijgt heel wat te verduren. En om dat allemaal in optimale conditie te houden, is veel vakkennis nodig. Molen Windlust wordt anno 2007 beheerd door de Molenstichting Nederweert. En die stichting benaderde in 2006 Boonstoppel Verf. Account manager Johan Saes herinnert zich nog als de dag van gisteren. 'Om een goed advies te kunnen geven, moet je weten hoe een molen reilt en zeilt. Dat wist ik niet. Dus heb ik van meneer Rooijackers van de Molenstichting een cursus "Molens" gekregen. Je moet in een verfadvis de dingen kunnen benoemen: korte spruit, lange spruit, staart, schoren, et cetera. Je kunt alles wel "houtwerk" noemen, maar dat werkt niet. En ja, ik ben inmiddels een héél klein beetje een molenexpert geworden. Inmiddels hebben we meerder molens in onderhoud. En er ligt nog een aantal adviezen klaar voor andere molens in Zuid-Nederland.

Kijk, zoals deze molen er nu bij staat, kan ze er minimaal een jaar of 5 tegen. Maar je moet jaarlijks toch even alles nalopen. Dit zijn toch bewegende machines. En je hebt te maken met vervuiling door vogels, en door het verkeer van de A2 daar verderop. Vandaar dat we bij het verfadvis ook altijd een vervolgschema maken voor controle en onderhoud gedurende 10 jaar. Soms is het heel simpel... Onderdelen die vervuild zijn met vogelpoep, kun je heel goed schoonmaken met een doekje en een zeepoplossing. Dat verlengt absoluut de levensduur van de verflaag. Maar ja, de héle molen een voorjaarsopje geven, dat zie ik de molenaar niet doen.' [Lacht.]

Schilders in een hoogwerker aan het werk

Windlust

Type: stenen beltmolen

Functie: korenmolen

Wiekenkruis: Oud Hollands

Wieken: Binnenroede en buitenroede

Fabr. Weerter Scheepsbouw bv

Vlucht: 24,50 meter

As: Gietijzer, bouwjaar 1862, nr 161

Kruiwerk: Engels kruiwerk

Vang: Vlaamse vang met vangtrommel

Maalinrichting: koppel kunststenen met diameter 140 cm

Overbrenging: aswiel met 64 kammen, weegronsel met 33 staven, spoorwiel met 83 kammen, staakijzer en rondsel met 29 staven

Hoofdkleuren Windlust

rood: nr. 1614 Cadmiumrood

lichtgeel: nr. 4085 Boerencrème

groen: nr. HS9 Standgroen

wit: nr. 4130 Monumentenwit

zwart: nr. HS20 Standzwart

Alle kleuren zijn afkomstig uit de Boonstoppel monumenten verfwaaiers.

Een andere aanpak: beter werk

Met het verfadvis in de hand vroeg Molenstichting Nederweert in 2006 een aantal regionale schilderbedrijven om een plan van aanpak en een offerte. Peter Postma, calculator/werkvoorbereider van Schilderwerken Budel bv, had nog nooit een 'molen gedaan'. En hij geeft eerlijk toe dat het uiteindelijk veel schatwerk is geweest. 'Het was onze eerste molen en je weet gewoon niet exact hoeveel 'klimtijd' je moet incalculeren. Maar de Molenstichting had vertrouwen in ons en de klus werd ons gegund. En daar hebben we achteraf zeker geen spijt van gekregen. Wat zeker mede te danken is aan het degelijke verfadvis dat Boonstoppel samen met de Molenstichting had gemaakt. Onlangs mochten we onze tweede molen gaan doen. De Windlust. Die hebben we iets anders aangepakt. We hebben met de molenaar kunnen afspreken dat alle losse delen naar onze werkplaats mochten. Dat is écht een toegevoegde waarde! We hebben daardoor al die losse delen in onze spuitrij kunnen behandelen. Luchtvochtigheid, temperatuur, alles is onder controle. Je kunt dan ook een stevigere coating aanbrengen. Kort samengevat, je krijgt beter werk.'

Schilders hoor je pas als het niet goed is

Molenaar in opleiding Jo Hennen (64) knikt bevestigend. Hij heeft zojuist op verzoek van zijn mentor Piet

Heldens de wieken opgezeild, waarbij hij tot ver over de helft van de wieken moest klimmen om de zeilen te bevestigen. 'Ze is nog nooit zo mooi in conditie geweest. Je kunt écht met een gerust hart de wieken beklimmen. Je kunt het zien én voelen dat sommige delen in de spuitrij zijn geweest. Ze voelen veel gladder aan. En het zit ook dikker in de verf, door al die laagjes die ze er op hebben gespoten. Vroeger bleef alles zitten en gingen ze gewoon met de kwast overal overheen. Nu zijn alle zijanten ook lekker in de verf gezet. Ze hebben het héél mooi gedaan.'

'Ze', dat zijn de 2 schilders die al klimmend of vanuit de hoogwerker de Windlust ter plekke hebben geschilderd. En, zo bevestigt Peter Postma, 'ze' hebben het een geweldig leuke klus gevonden. 'Terwijl ze écht wel even moesten wennen. Je moet hoog klimmen, je staat in de wind En zo'n molen vereist een heel andere aanpak dan schilders gewend zijn. Schilders zijn geneigd om alles met plamuur dicht te zetten. Hoe strakker, hoe beter! Maar dát moet bij een molen juist niet gebeuren. Je moet de scheuren wel beschermen, maar nóóit dicht smeren. Dat is niet goed voor een molen. Naarmate de klus vorderde, werden ze steeds enthousiaster. En ik heb ze - hoewel ze voor het eerst met Boonstoppel verf werkten - ook niet over de verf horen klagen. Een goed teken. Want schilders hoor je pas als het niet goed is.' ♦

Steenhouwerij Maarsse bv
Techniekweg 40
3542 DT Utrecht
Tel. 030 - 2416790
Fax 030 - 2412949

www.steenhouwerij
maarsse.nl
mail@steenhouwerij
maarsse.nl

STEENHOUWERIJ
MAARSSSEN

Glas in lood

ontwerp
brandschilderen
restauratie

tel 024 358 68 86
fax 024 358 64 52

RIJKSWEWEG 35 6584 AA MOLENHOEK
ANTHONIE KOOLEN GLAZENIERS B.V.

BOEZEWINKEL BOUW

SINDS 1876

VOOR HUIZEN EN KASTELEN

DE VOORTWEG 1, VOORSTONEN 6971 JX BRUMMEN TEL. (0575) 476236 FAX 476480